

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.

Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Apponyi despre cestiunea noastră națională.

Nu e bărbat de stat magiar, care la ocaziuni binevenite intereselor lui se nu se fi ocupat și cu cestiunea noastră națională, cu cestiunea naționalităților nemagiare din Ungaria.

Ba aflăm rari bărbați de stat români și în România liberă, cari se nu se fi ocupat cu cestiunea noastră, a fraților de peste munți, precum dic ei, tot din acest interes.

Și durere, nici cei din România toți, înțeleg români, cu atât mai puțin cei din Ungaria, înțeleg magiari, nu s'au ocupat cu cestiunea noastră în mod sincer, desinteresat, ci apröpe toți s'au folosit de cestiunea noastră numai din interes de partid, numai ca de o armă eficace contra adversarilor lor ori contra inamicilor lor politici, ba de multe ori contra personalați adversari, ori inimi ai lor personali.

Până aci am fost numai mijloce în mâna altora, ca aceia să-și facă trebile de partid ori personale pe socotela noastră.

Și le-a și succes.

Acésta ne-o dovedesce starea miseră în care se află ați în toate privințele cestiunea noastră națională, atât dincöce cât și dincölo de Carpați.

Și nici nu e mirare, când pretotindenea numai înșelătorie, numai minciună, numai egoism personal ori de partid.

Toți au călărit pe noi și fără voia noastră i-am dus departe spre scopurile lor egoiste și contrare nouă.

Și cine e de vină?

Noi, cari ne-am încredut orbesce în nise ömeni cu gură mare, dar cu puțină rutină politică de a fi conducători.

Că mai toți bărbații de stat magiar au călărit pe cestiunea noastră în contra adversarilor lor politici, nu ne mirăm, căci ei ne-au fost totdeauna dușmani când am pretins și noi drepturi naționale egale pentru poporul nostru.

Dar, că și unii bărbați de stat români au călărit pe cestiunea noastră tot cu acel scop, cu scopuri de partid, acésta ne dore și ne dore cu atât

mai mult, cu cât am fost deșoși din partea celor de un sânge cu noi și cu cât cestia noastră, cestia românismului întreg, a fost folosită de instrument în mâna unor ömeni, cari pe față se chiar jertfeau pentru noi, ér în ascuns urmăreau alte scopuri egoiste, personale și de partid.

Dar să lăsăm la o parte aceste idei și să ne ocupăm de un bărbat de stat magiar și totodată și membru al parlamentului nostru, care și el nu odată s'a ocupat de cestiunea noastră, folosindu-o ca o armă contra adversarilor sei politici.

Se înțelege, nici el nu dice că se folosește de cestiunea noastră numai ca de o armă, ci se arată de cel mai mare binevoitoriu al nostru, ba mai mare binevoitoriu chiar și decât acei frați ai nostri din România, cari se ocupă fără interese particulare cu cestia noastră.

Și acel bărbat de stat magiar e contele Albert Apponyi.

Mai dille trecute însoțit de mai mulți membri ai partidei naționale magiare, a călătorit la Timişóra unde a convocat o adunare pentru de a-și organiza partidul și acolo.

În vorbirea ce a ținut la acea adunare a vorbit despre multe cestii actuale politice și în urmă și despre cestia noastră națională, despre cestia naționalităților nemagiare din patrie.

Éta ce dice el despre acésta cestiune:

„În fine am ăis, că va fi vorba despre întărirea ori slăbirea baselor morale ale unității statului și a unității magiare. Și la punctul acesta dau de cestiunea naționalităților, care în ținutul din aceste părți ale patriei noastre e de o deosebită actualitate. Dacă e vorba despre vre-o cestiune a naționalităților, mi-ar plăcea să fac atențiune pe compatrioții mei de limbă nemagiară, că astfel de bunuri morale și materiale ne sunt în joc, pe cari contra puterii numai cu încordarea unită a tuturor cetățenilor le putem apăra. Ori dacă nu vom delătura pericolul cu urcarea cuotei, prin ceea-ce ni-se vor urea sarcinile comune, nu se va ridica și darea cetățenului sərb român? Ori dacă în urma unei politici vămale eronate ne va inunda piața grăul din România, grăul acesta va fi atât de cruțătoriu față de productul agriculturii ungare

de limbă română, ca prețul grăului acestuia se nu scadă? Ori dacă în urma dispozițiunilor sanitare defectuöse privitoare la vite, porcii din Sərbia vor aduce și la noi ciuma aceea, böla acésta molipsitoare va cruța dör vitele cetățenului ungare de limbă sərbescă? Și dacă drepturile libertății noastre a tuturor ni le calcă în picioare puterea și absolutismul, ne vom pute dör scăpa de acésta cangrenă dacă nu vom fi solidari întru apărea libertății noastre legale?

Aceia deci, cari în astfel de situațiune vreau să facă separațiune confesională ori națională între cetățeni, fac rău serviciu poporului, fără deosebire de confesiune ori naționalitate.

Éta dar, pe terenul intereselor e gata solidaritatea carea o stătoresce legea pe terenul dreptului public. Ne e teoria mea, ci rezultatul scurs în lege pozitivă a dezvoltării istorice a patriei noastre, că în patria acésta numai o națiune politică există: națiunea magiară. Ce însemnă acésta? Dör așa ceva, ce ar fi apășătoriu ori umilitor pentru cetățenii patriei de limba nemagiară? Tocmai că nu. Ci din contră, unitatea națiunii politice magiare însemnă, egalitatea tuturor cetățenilor, atât cu privire la drepturi, cât și cu privire la datorințe, fără deosebire de rasă ori de limbă. Acésta e conținutul pozitiv al aceleia și unica petró fundamentală sigură a libertății politice pentru toți cetățenii acestei patrii. Ér în direcțiune negativă, unitatea națională politică însemnă, că aici împărțiri teritoriale după rase nu se pot forma, nici rase ca individualități de drept public nu pot fi recunoscute. Din libertatea individuală urmăde libertatea folosinței limbei și a nisuițelor culturale între marginile demandate de scopul statului.

De libertatea acésta cu atât mai sigur și mai deplin se pot bucura cetățenii noștri de limbă nemagiară, cu cât se vor feri mai cu grijă de urmarea unor atari seduceri, cari i-ar aduce în contradicțiune cu pretenșiunile unității naționale magiare, așa dară tocmai cu punctul de mănecare al drepturilor proprii lor libertăți.

La urmă contele Apponyi arată și motivele din cari națiunea magiară este singură îndreptătită (?) a fi recunoscută de națiune politică, și acéla ar fi döue: Antéiu prestigiul politic al acelei națiuni, mărirea și sentimentul förte dezvoltat despre valörea sa proprie și apoi echitatea, imparțialitatea

și liberalismul instituțiunilor de stat ale ei.

Când le-ar fi rostit cuvintele acéstea un Pázmándy sau alt politician plătit, nu ne-am mira de loc; dar când le rostesc un conte Apponyi, cel mai celebru orator al parlamentului magiar și cel mai idealist politic magiar, ne prinde un fel de mirare, carea ne face să ne îndoim förte tare despre capacitatea politică a contelui Apponyi.

Vorbesce de egalitate, când ne denégă dreptul de existență națională politică!

Vorbesce de libertate, când de vre-o câțiva ani nu s'au curmat procesele pentru purtarea tricorului nostru și numai pe vestmintele noastre.

Vorbesce de liberalism, când noi gemem sub cel mai întunecos absolutism al organelor de stat magiare.

Vorbesce de dreptate, când noi suntem nedreptățiți pe toate terenurile vieții noastre publice în acest stat.

Să nu socotescă dl conte, că naționalitățile și ađi sunt atât de örbe, ca să credă vre-unui politician magiar numai pe cuvânt, nici atât de naive ori de simple, ca să nu i pricépa dör de bine intențiunile, de altcum förte rău ascunse, cu totă oratoria sa măestră.

Drepturi naționale egale pentru toți cetățenii acestei patrii sunt condițiunile de prietenie a naționalităților nemagiare cu Magiarii.

Dacă cu toții avem aceleași sarcini publice, trebue să avem cu toții și aceleași drepturi, dar nu numai individuale, ci și naționale.

Acésta e egalitatea, ér nu cea propagată de dl conte Apponyi și de ceialați șovinici magiari cuprinși de idea fixă a unui stat unitar național-magiar, și alte utopii și visuri nerealisabile aici la noi.

În combaterea mai amănunțită a enunțațiunilor contelui Apponyi nu întrăm, căci acelea se combat de sine, îndată ce dl conte nu recunösc drepturi egale pe lângă sarcini egale.

—

lucrul mi-a fost binecuvântat. Îți poți închipui bucuria bunei mele mame, când după vre-o câțiva ani a primit epistolă dela fiul meu viu, pe care de atâtea-ori l'a plâns ca pe un mort. O-am chemat la mine în America. E aci și se bucură împreună cu mine, că putem saluta în modesta noastră locuință pe fiul regelui nostru binefăcătoriu. Dl meu, viața, averea, brațul și toate ale mele sunt ale d-tale, dispune asupra mea.

— Fapta nobilă într'adevăr arată la tatăl meu, a suspinat Achile Murat și ochii i-s-au umplut de lacrimi.

— Într'adevăr va fi dat și multor altora astfel de grație! — opină Gelasiu.

— Dar lui nu i-au dat grație — șoptea Achile într'un ton înecat de plâns. Luați jos ramura de lauri de pe iconă, puneți-o mai bine în cadru de doliu. Pe voi v'a agrățiat, dar pe el — l'au executat!

(Traducere din: „Szépirodalmi Kert”, Nr. 38 — 1896, hetimelléklet a „Magyar Allamhoz” de (*).

FOIȚA.

Inșelătorie marinimösă.

(Urmare și fine.)

În momentul acesta a înțrat și stăpânul casei în chilie.

— Fiule, ăse mama, domnul acesta ne-a făcut onöre casei, așteptând aici sfirșitul furtunei. E dintre noi, un francez.

Stăpânul măjeriștei a salutat milităresce și a rostit găngav câteva cuvinte. Fața străinului l'a surprins de tot și l'a adus în așa confusie, că nici răspunde n'a putut la întrebările aceluia.

În urmă prindënd curagiu, l'a întrebat: — Domnul meu, póte îmi vei afla întrebarea de necuviincösă, dar totuși sum silit a te întreba despre prețuiatul nume. Scusă-mă, dar fața d-tale...

— Amice, răspunde vênătoriu, acésta e singura întrebare, la care nu ți pot răspunde. Ar fi lesne să te înșel și să-ți spun

un nume fals, dar îmi place mai bine a tăcé. Un om, care pórtă numele meu, nu scie și nu vrea să mințescă. Și acum, după-ce mi-am negat numele, nici eu nu îndrăsnesc să te întreb după al d-tale.

Stăpânul casei n'a răspuns.

— Așa se vede, că și d-ta ai motive de ați ascunde numele, îl ajutöră din confusiune vênătoriu.

— Da, dl meu, numele ce-l port în acésta țără, nu mi este numele cel adevărat. Și în sfărșit, ce te ar și interesa pe d-ta, eh iar dacă ți l'aș și spune. Aici sunt cunoscut după numele Gelasiu.

— Dar pentru aceea se nu cređi, că fiul meu a profanat numele francez. Alta e cauza, întrerupse femeia bătrână.

— Tocmai așa sum și eu, ăse vênătoriu. Eu numai aceluia îmi spun numele carelefe vrednic se-l'scie. Din momentul acesta eu cred înșă, că d-vöstră santea vrednici de de acésta confidentă din partea mea. Eu sum Achile Murat, fiul regelui de Neapole.

Gelasiu și mamă-sa, ca loviți de fulger au cădüt înaintea lui la ađuł acestui nume mare.

Príncipele, carele atunci era numai un simplu cetățen al Statelor unite din America de Nord, fiind-că într'aceea pe tatăl seu l'au omorît, ér pe el Italianii l'au scos din țără, n'a înțeles acésta mare emoțiune a compatrioților sei și torențele lor de lacrimi.

În sfărșit, Gelasiu putënd veni la cuvânt, a arătat la portretul de pe părete a regelui neapolitan încadrat cu frunze de laur și astfel a vorbit cătră fiul aceluia.

— Acolo e gloriosul d-tale tată, acela e proprietariul și patronul sânt al acestui locaș; totul numai lui pot să mulțămesc. Deja de jumătate eram în mormânt, când el mi-a redat viața.

— De sigur pe câmpul de onöre — întrebă fiul lui Murat.

— Nu, ci mai bine pe câmpul infamiei. Mi-am uitat de sine-mi; am fost rësărător; am meritat mörtea. Dimpună cu doi camarazi vinovați ai mei a voit să mă pusce, dar în pușcă a fost umplătură örbă. Înșuși Murat a plănuít lucrul așa. Încă și bani ne-a dat el ca să putem veni în America. Sunt doi ani de când mi-au murit cei doi camarazi în New-York. Eu am lucrat, și

Disolvarea parlamentului. În zilele aceste toate foile magiare oficiale și neoficiale comunică cu multă pozitivitate stirea, că parlamentul magiar va fi dizolvat prin un reșcript regal încă în primele zile ale lui Octombrie. Despre disolvarea parlamentului a fost vorbă și în ultima ședință a comisiei parlamentare financiare. Discutându-se amănuntele referitoare la bugetul anului viitor, Pázmándy, a interpellat pe ministrul de finanțe, dacă sunt sau nu adevărate cele lansate cu privire la disolvare, pentru că în cazul acela, o discuție mai departe ar fi superfluă. Ministrul de finanțe a încungiuat a da un răspuns categoric, regretând că nu este de față președintele Bánffy, singur chemat a da informații pozitive în chestia aceasta.

Afacerea Metropolitului Primat.

„Timpul” scrie:

„Cetim în „Dreptatea”: Savantul profesor universitar, dl B. P. Hașdău, spunea în tren directorului nostru, că așteptă să vadă ce se face cu cesiunea metropolitului și, în cazul când s'ar consfinți detronarea lui arbitrară, îl va chema spre a-i sfîși locuința în semn de protestare.

„Și acesta, a adăugat dl Hașdău, pentru că eu cunosc pe „monachul Ghenadie”, cum îl numesc unii astăzi, de treizeci de ani și în tot timpul m'am convins că-i vrednic de stima și de creștină dragoste a tuturor”.

Ce palmă sdrăvănă pentru fariseii cari au smuls de pe scaunul său pe șeful bisericii noastre!

Totă lumea îi vestejese, toți se depărtează cu ordoare de Indele din Sinod și dela guvern”.

Relațiunile diplomatice dintre România și Grecia de-abia restabilite s'au turburat din nou în urma cererii Greciei ca institutele de binefacere grecești să fie recunoscute în România ca persoane juridice.

Turcia și Europa. Din toate părțile se răspândesc știri asupra modului cum trebuie să se reguleze chestia turcească. Nu se mai știe unde e adevărul și unde e fantasia în toate acestea combinațiuni. Pute că deslășirile următoare pe care un om de stat le-a dat jiarului „Neue Freie Presse” vor arunca o lumină asupra întinerecului în care se ascunde atitudinea diplomatică a puterilor după ultimele evenimente din Constantinopole.

— Rețineți întâiu faptul — a zis acel om de stat — că nu există nici o propunere pozitivă a Angliei pentru rezolvarea chestiunii turcești. Tot ce pătrunde în public în privința aceasta reiese din opinia poporului englez, nici de cum din cercul guvernului britanic. Un fapt e sigur: în momentul acesta Anglia este izolată în Europa.

Puterile sunt încă convinse că Anglia nu ve întreprinde nici o acțiune izolată față cu Sultanul. Sir Philipp Currie, ambasadorul englez din Constantinopole, care a vădit pe lordul Salisbury după măcelul din urmă, pare că s'a întors din Londra la Constantinopole fără nici un ordin special al guvernului său. Indignațiunea engleză nu se va transforma deci deocamdată în vr'un fapt pozitiv.

Mai e adevărat că în momentul acesta nu există un concert european absolut. Unirea Europei, care și a arătat efectele cu privilegiul desordinelor din Creta, nu mai există și nu se poate spune pentru cât timp. Trebuie constatat însă că Europa continentală e de aceeași părere în privința turburărilor de pe Bosfor. Înțelegerea dintre Austro-Ungaria și Rusia pentru menținerea statului quo în orientul turcesc, a putut produce o înțelegere între tripla și dubla alianță Austro-Ungaria e mandatară Francei pentru a obține un acord continental față cu Turcia. Constelația Europei este însă ași așa că în chestia orientală dubla alianță e mai puternică în inițiativă decât tripla alianță, adică că Rusia e mai puternică decât Austro-Ungaria.

Acosta s'a manifestat deja în chestia cretană. Inițiativa pentru blocarea cōstelor Cretei a plecat din Peterburg și nu din Viena. Conte Goluchovski a secundat pe prințul Lobanow.

Înțelegerea actuală dintre puterile continentale în general și între Austro-Ungaria și Rusia în special constă în aceea că s'a hotărât ca nici o putere să nu lucreze separat în Orient și ca la fie-care fasă acută să obție o înțelegere. Trimiterea flotelor europene în apele turcești e un rezultat al unei așa înțelegerii dintre puteri.

Să nu se creadă însă că avem aci a face cu o acțiune comună europeană, sau mai bine zis continentală. E vorba numai de o măsură profilactică luată de fie-care putere în parte. Fie-care putere vrea ca atunci, când va sosi ora pericolului pentru creștinii din imperiul otoman, să aibă la fața locului corăbii pentru apărarea supușilor săi. Fără să existe deci astăzi o hotărâre comună, puterile au luat măsuri pentru un așa cas.

Neîntrederea față cu guvernul turcesc nu o mai are așadar numai Anglia. E însă sigur că cesiunea detronării Sultanului Abdul Hamid nici nu a fost discutată de puteri. Dacă Rusia are într'adevăr rolul conducător în concertul continental, atunci e nelogic de a admite că la Petersburg s'ar dori detronarea Sultanului. Nici un alt Sultan nu va fi o uneltă așa de supusă a politicii rusești cum e Abdul Hamid. Dar și celelalte puteri au destulă minte pentru a-și dice că un Sultan numit de Europa nu va avea nici o autoritate pe lângă musulmani. Și ce se reproșează lui Abdul Hamid decât lipsa sa de autoritate?

Ar fi deci și mai rău dacă s'ar detrona Padișahul actual și s'ar instala un succesor, a cărui cadere ar urma repede. Natural, că dacă Sultanul ar fi detronat printr'o revoluție internă, de pildă de către partidul tinerimei otomane, Europa ar suporta acesta în liniște, așteptând să urmeze un Sultan, care să fie în stare să îndeplinească reformele garantate cu iscălitura. Există încă oameni, cari cred, că nici reformele din Creta nu vor fi executate după spiritul nōuei constituții.

Pute că și de astădată vor dispărea no rii negri de pe orizontul imperiului otomanic. Cine pute nega însă că atmosfera politică internațională e din nou încercată.

Sânțirea bisericii din Cebea.

Una dintre datorințele cardinale ale arhierilor este grija pentru zidirea de biserici, și pentru sânțirea aceloră după rânduella aședată de maica bisericii.

E sublim ceremonia'l dela sânțirea bisericii prin arhieru, o neobosită activitate de 6 ore pune la grea probă chiar și puterile tinere robuste.

Este un adevărat sacrificiu a te supune acelor greutăți la o etate mai înaintată, și Excelenția Sa preabunul nostru arhieriscop și metropolit cu drag s'a supus acelor greutăți, spre a sânți o casă de rugăciune, spre a sânți lăcașul Domnului, unde poporul credincios se pōtă înălța rugăciuni de cereri și de mulțamită.

După-cum am anunțat în numerii precedenți ai acestui diariu Excelenția Sa a plecat spre Cebea Vineri, cu trenul de sēra.

Sâmbătă la orele 5 a fost sosirea în Deva. Aici era adunată preoțimea și inteligența din Deva și din împrejurime, asemenea reprezentanța orașului. În numele clerului și al poporului l'a salutat pe Excelenția Sa părintele protopresbiter din Ilia și administrator al tractului Devei, Avram Pēcurariu. În numele orașului cuvântarea de bineventare o a ținut protonotariul magistratului.

De aici s'a pornit cortegiul peste Băița spre Brad și Cebea. Calea aceasta a fost cale triumfală. Lungul drum dela Deva până la Baia de Criș a fost preserat cu flori, bărbații cu capetele descoperite toți purtau în mâni ramuri verzi, femeile și fetițele aveau în mâni flori, și plōie de flori curgea din ôte părțile asupra arhierului, care mergea spre a sânți lăcaș Domnului.

De alungul drumului casele, arborii, porțile, crucile cele multe, cari vesteau religiozitatea acestui bun popor, toate erau împodobite cu flori, din toate delurile răsuna trēsurile, cari

dela o comună la alta dau signalul de sosire.

Asemenea privești maiestōsă rar se va mai desvālă în comitatul Hunie dōrei, și a trebuit să vadă omul cu ochii, să audă cu urechile isbucnirea manifestățiunei de bucurie din partea clerului și a poporului ca să pōtă cu prinde mulțămirea sufletēscă pentru atâtea semne de stimă și iubire.

În comuna vecină Șoimușul mureșan, care aparține protopresbiteratului Geōgiu I. se afla ridicată o pōrtă triumfală sub care sta protopretorele cercului Deva, care la ordinul vicecomitelui are să însoțēscă pe Excelenția Sa pe teritoriul acelu cerc. Asemenea se afla acolo bătrânul protopresbiter Vasiliu Pipos cu preoțimea din tract, cari au bineventat pe Excelenția Sa și a dat expresiune bucuriei de a-l vedē în mijlocul poporului.

În comuna vecină Chișcădaga preotul sta în capul satului în reverenți și poporul în haine de sērbătōre salută trecerea arhierului între sunetul clopotelor.

Mai bine s'au prezentat celelalte comune prin cari a trecut Excelenția Sa.

În comuna următoare Nevoes era ridicată pōrtă triumfală, și parochul în ornate bisericesti cu crucea și evanghelia în mână aștepta sosirea pontificalui. Parochul a ținut vorbire ocașională, dând expresiune bucuriei poporului de a vedē pe bunul său arhieru.

Asemenea a făcut comuna vecină Fizeș-Barbura ultima comună din tractul Geōgiu I.

Comuna vecină Crăciunesci era granița protopresbiteratului Zarand.

Sub pōrta triumfală se afla protopresbiterul Vasiliu Damian care în cuvinte alese a salutat pe Excelenția Sa.

În mijlocul comunei era parochul local în ornate bisericesti tot cu asemenea calde și dulci cuvinte de bineventare.

În această comună se începe cercul pretorial al Bradului. Fiind în concediu protopretorele acelu cerc, s'a prezentat protopretorele cercului Baia de Criș, care la ordinul vice-comitelui a salutat pre Excelenția Sa și l'a concomitat până la Cebea și Baia de Criș.

Frumos aspect a avut orașul Băița. Pōrta triumfală era aședată în mijlocul comunei la strada, care duce spre biserică românească. După cuvântarea de bineventare, s'a pornit procesiunea spre biserică între cântări bisericesti armonioșe și între sunetul clopotelor.

După visitarea ornamentelor sânțite din altariu bunul arhieru s'a postat în mijlocul bisericii și a ținut poporului cuvântare, lăudând alipirea lui către sânta biserică și hărnicia, cu care ține în bună rēnduella casa Domnului.

În comuna Băița s'a dat un dejun bogat și cu multă eleganță servit la care pre lângă Excelenția Sa și suita dēnsului a mai luat parte ambii protopretori, de cari ani făcut amintire, directorul de mine de acolo, parochul local romano-catolic și diregătoriile comunale.

Domnul notariu local Georgiu Moldovan și stimabila dōmnă soție, ca gazdele casei cu multă prevenire au făcut onorurile, agiutați de domnul Dr. Corneliu Moldovan ca ginere și de stimabila lui tineră soție.

După dejun s'a continuat drumul spre Brad, comunele erau toate îmbrăcate în flori. preoții în ornate bisericesti salutau pe mirele bisericii.

În Dealu mare, în Valea care desparte comunele Luncoiul de sus și jos erau ridicate porți triumfale încărcate cu flori și preoții în ornate salutau trecerea bunului arhieru.

În comuna Băița, o pōrtă triumfală era aședată lângă scōla elementară, una lângă gimnasiu. Colo parochul local, ici directorul gimnasial au rostit însuflețite cuvēntări de binevenire. Junimea școlară era aședată pe marginile strădei și plōie de flori, mii de glasuri tinere, dulci ca cele ale îngerilor erau

semnele manifestățiunei de stimă și iubire.

După cântarea „Întru mulți ani stăpâne, înțonată de corul junimei studioșe, procesiunea s'a pornit spre biserică din Brad.

La ușa bisericii învățătorul Ioan German a bineventat pe Excelenția Sa în numele comunei bisericesti locale.

După ce a cercetat sânta biserică Excelenția Sa a ținut poporului o vorbire, lăudând vrednicia lui, virtuțile lui, și îndemnându-l la perseveranță în cele bune.

După un prânz bogat la mēsa protopresbiterului Vasiliu Damian pe la orele 5 conductul s'a pornit spre Cebea.

În fruntea comunei pōrtă triumfală, nu departe de ea pe un loc ridicat mareț se înălță turnul bisericii celei nouē, care s'a pus în locul celei vechi.

În apropierea bisericii falnic se înălță spre ceru un stejar puternic, simbolul bărbăției, al statorniciei și al forței de rezistență.

Acest stejar puternic a fost martor la însemnate evenimente istorice.

Poporul îi dice „Goronul lui Horia”, căci de pe acest loc înălțat, de sub acest stejar s'a pornit în vēcul trecut prima mișcare pentru a scutura jugul sclăviei.

Acestei mișcări istoria i-a dat numirea „revoluțiunea lui Horia”.

1784, 1848.

Douē date istorice strēns legate de istoria poporului român, și puternicul stejaru a fost martorele acelor evenimente.

Puternic, vēnos, neînfrânt stă și aci acel stejaru.

Vijeliile au trecut toate peste capul lui, și el a resistat.

Vēnos, puternic, neînfrânt stă aci poporul român și cu fală privește spre acest stejar istoric.

E sântă amintirea, că de sub acest goron s'a pornit mișcarea dela 1784, că sub acel stejar se umbresc momentul care a primit în blāndeale sale brațe osimintele lui Avram Iancu, care în anii din urmă ai vieței sale de sub acel stejaru făcea contemplațiuni, comparând prezentul cu trecutul, și prevēdēnd în posomorite colori viitorul.

În 7 și 8 Septembrie, cât timp au ținut ceremoniile cu sânțirea bisericii din Cebea mii și mii de Români au călcat aceste locuri pline de reminiscențe istorice, și nici o singură voce nu a făcut măcar alusiune la evenimentele trecute, nici chiar între pașarā nu!

Este un element de ordine poporul român, tactul și precauțiunea lui sunt vrednice de admirat.

Dar să luăm firul istorisirii.

La pōrta bisericii sta ridicat un arc triumfal. Parochul locului în ornate bisericesti a ținut vorbirea de bineventare.

În numele Romānilor din Baia de Criș și împrejurime a vorbit domnul avocat Gerasim Candrea. Domnul Candrea a făcut amintire și de nedemnele atacuri, la cari a fost expus Excelenția Sa din partea presei române și neromâne din incidentul cerculariului seu milenar.

Mulțamind de bineventare, Excelenția Sa a reflectat și la acel incident, accentuând, că a lucrat după îndemnul inimei sale, că în consciința e linisnit cu ceea-ce a făcut, și că cerēnd trebunța, tot așa va face și de altădată.

A urmat apoi în biserică cea vechi vecernia, lita și apoi utrenia după rânduella prescrișă de biserică. Ceremoniile aceste au durat dela 6 până la orele 8 sēra.

Terminate ritualele aceste, cortegiul s'a pornit spre Baia de Criș. Excelenția Sa a fost găzduit la ospitala casă a domnului Gligor, unde s'a servit o cină bogată.

Îndată după sosire s'a arangiat în onōrea Excelenției Sale un conduct de facile din partea Romānilor de acolo.

Oratorul a fost juristul absolut Valeriu Candrea, care în termeni aleși a bine-ventat pe Excelența Sa.

A urmat apoi ziua de 8 Septembrie cu sântirea bisericeii.

(Va urma.)

Din parlamentul magiar.

Ședința dela 21 Septembrie 1896 n.

Parlamentul magiar, după nouăle ferii de o săptămână, în fine s'a deschis.

Ca de atâtea ori, așa și de astădată, prima ședință a fost cât se poate de rău cercetată. Abia s'au adunat 100 de deputați, ca să se poată aduce concluse valide. De comun deputații parlamentului nostru se adună în număr mai mare numai atunci, când e vorba de a se crea câte o lege favorabilă șovinismului magiar și menită de a nutri speranțele șovinistilor magiari în realizarea ideii fixe cu „statul unitar național magiar“, îndreptată contra noastră a naționalităților nemagiare.

Obiectul conversației înainte de deschiderea ședinței a fost vestea despre dizolvarea parlamentului. Așa se vede, că mulți nu doresc a se arunca în vârtejul unor nouă alegeri, deoarece se tem foarte mult, de „dă cu Bánffy“. Și nu e mirare, când avem atâtea motive a la Stompfa, Giralt etc.

Despre decursul ședinței comunicăm următoarele:

Ședința s'a deschis prin presidentul camerei Szilágyi Dezső.

Notari: Lakatos Miklos, Molnár Antal și Perczel Béni.

Din partea guvernului sunt de față br. Bánffy, Perczel, Daniel și Iosipovich.

După deschiderea ședinței și după verificarea procesului verbal din ședința trecută ministrul președinte br. Bánffy prezintă proiectul de lege despre recrutarea din anul 1897, apoi contele Blasiu Bethlen alt proiect de lege despre construirea unei căi ferale vicinale în comitatul Sopronului spre Austria. S'au mai prezentat și alte rapoarte, dar de mai puțin însemnătate.

Discuție mai vioie s'a încins numai asupra proiectului de lege despre calea vicinală amintită, ridicându-se Pázmándy în contra lui și dicând, că el nu e pentru construirea acestei linii ferate, deoarece duce spre Austria, prin urmare concesionarea construirii acestei linii ar fi un lucru nepatriotic. Casa însă primește cu mare majoritate proiectul.

După pauză ministrul-președinte, br. Bánffy răspunde la două interpelețiuni, una a lui Szluha István: „ce are de cuget guvernul să facă pentru ușurarea sortii agricultorilor păgubiți prin catastrofe elementare“, ă alta a lui Ugron Gábor privitoare la starea triplei alianțe.

La prima răspunde prim-ministrul, br. Bánffy, că guvernul a făcut foarte mult și până acum pentru ușurarea sortii atâtor agricultori păgubiți prin elementele naturii, și va face și de aci înainte. În special constată, că anul acesta e puțin favorabil pentru agricultori, de ăre-ce afară de împrejurarea, că recolta e numai ceva peste mediocră, au mai venit asupra țerei și alte calamități, anume: tempestăți, grindină și morburii de vite. Pagubele se arată mai cu sémă la cucuruze, vii, tabac și pâne, așa că pe alocurea sunt nimiceite 70% din întreaga recoltă. Cu toate acestea de vre-un pericol asupra țerei întragi nu poate fi vorbă, deoarece recolta în cele mai multe părți e bunășoră.

Pentru ajutorarea celor păgubiți guvernul a luat următoarele dispozițiuni: A dispus ca să se execute strict ordinațiunile și legile privitoare la iertarea dărei unde e neîncungiat de lipsă; a dispus ca să se împartă plantațiuni nouă între producenții de pome păgubiți; a dispus ca să se sisteze încassarea dării în comitatele Turda-Aries, Ung și altele, unde elementele naturii au cauzat pagube simțite în mod de tot aspru. Tot așa a dispus cele necesare pentru împiedecarea lătririi bălei de vite, mai departe cele pentru ajutorarea celor ajunși în miserie completă, când s'ar adresa guvernului, punându-se în vedere adresarea și la marinositatea publicului în cas de necesitate extremă.

La a doua interpelare răspunde, că tripla alianță stă neschimbată și visita țarului la Viena n'a alterat-o de loc. Țarul încă e pentru menținerea statului quo în Balcani,

tot așa dorește și el dezvoltarea culturală a popoarelor din Orient.

Atât interpelanții cât și casa primese răspunsurile date, deși Ugron a arătat și ăre-care îndoelă la primirea răspunsului.

Ședința s'a închis la 1 ăra p. m.

Colonisările în Ardél.

Ministrul unguresc de agricultură, Ignaiu Darányi a prezentat ăilele acestea camerei deputaților o dare de sémă asupra întrebunțării fondului menit pentru colonisări, precum și asupra colonisărilor sêvșite din partea statului în Ardél. Reproducem din acéstă dare de sémă următoarele:

Pentru formarea fondului de 3,000.000 fl. menit pentru colonisări, ministrul de finance în anul 1894 a pus la dispozițiunea ministrului de agricultură 1,000.000 fl., ă în anul 1895: 500,000 fl. Total 1,500,000 fl.

Din suma acéstă s'au cumpărat pentru scopuri de colonisare mai multe proprietăți, dintre cari trei sunt în Ardél. Anume s'a cumpărat în comitatul Cojocnei proprietatea dela Șermaș, respective Tușin, constatătoare din 3884 jugăre în masă cu 600.000 fl. și alte 387 jugăre împreună cu imobilele înprăstiate în diferite părți ale hotarului dela Șermaș, cari au fost cumpărate cu câte 153 fl. 45 cr. de fiecare jugăr.

Altă proprietate s'a cumpărat în Nimigia ungurescă din comitatul Bistrița Năsăud. Acéstă constă din 723 de jugăre și 688 stângini pătrați și a fost cumpărată cu 75,000 fl. A treia este proprietatea dela Vița în comitatul Solnoc-Dobăca. Acéstă constă din 842 jugăre, 1467 stângini pătrați și a fost cumpărată cu 600,000 fl.

După cumpărarea proprietăților înșirate aici, fostul ministru de agricultură Betlen a acordat din fondul de colonisări un împrumut de 14. 765 fl. 76 cr. la 32 familii din Vița, ce erau înglodate în datorii, așa că moșile lor erau să ajungă la licitațiune. Afacerea acestui împrumut, care va ăve să se restitue fondului prin amortisare, încă nu e regulată.

Tot fostul ministru Behtlen a cumpărat cu ajutorul fondului pentru colonisări proprietatea „nemeșescă“ dela Bucoveț, în comitatul Caras-Severin, constatătoare din 1853 jugăre și 1216 stângini cu 102,000 fl. ă în comitatul Făgărașului a cumpărat proprietatea din Cârțișora inferioară și superioară cu 31,000 fl.

S'au anticipat pentru construirea caselor pe séma coloniștilor din Șermaș, Nimigia ungurescă și Vița: 171.333 fl. 57 cr. De ăre ce însă până acum numai la Șermaș s'a început de fapt colonisațiunea, ministrul de agricultură încă nu pôte să spună, când și în ce măsură se vor restitui fondului sumele anticipate pentru coloniști: de asemenea nu pôte să facă o dare de sémă amănunțită nici asupra cheltuelilor, ce s'au făcut și se vor mai face cu edificările.

În înțelesul legii pentru colonisări, favorurile acordate coloniștilor vor trebui restituite fondului prin interesele luate după capitalul împrumutat lor. Până acum însă nu pôte fi vorba de vre-o restituire, de ăre ce cheltuelile se fac și s'au făcut dinainte cu clădirea caselor etc., pe când coloniștii încă nici nu și-au ocupat nouăle lor proprietăți.

Legea pentru colonisări în §. 3 art. V din 1896, obligă pe statul colonisator, ca să îngrijescă a întocmi învățământul popular astfel, ca să corespundă direcției naționale. Pentru a asigura în mod necondiționat ajungerea acestui scop, în împrejurările actuale cea mai potrivită este școala de stat, prin care se exprimă și caracterul de stat a colonisațiunei. Ministrul de culte și instrucțiune publică s'a și declarat gata de-a înființa în toate coloniile școle de stat cu limba de propunere magiară, și pelângă ele „kisdedovuri“ sêu asile de copii, ăre dela coloniști nu va pretinde pentru acéstă nici cele 5% dare pentru școală, nici cele 3% dare pentru „kisdedov“, nici contribuirea obligătoare la fondul de pensiune învățătoresc. În urma acestei declarațiuni e ministrului de instrucțiune publică s'a și hotărât deocamdată a se edifica trei școle populare, și localurile necesare pentru învățatori.

La Șermaș au început a se aduce coloniști încă din anul trecut. Proprietatea de

aici este împărțită în 188 moșii ordinare și 2 moșii mari. O moșie ordinară constă din 700 stângini pătrați întravilan (loc de casă și grădină), 900 stângini pătrați loc pentru cânepiște, 800 stângini loc de vie, 13¹/₂ jugăre loc arător și rit într'o tablă, 4⁶⁰⁰/₁₀₀₀ jugăre din pășunea comună și 1000 stângini pătrați ca pârtaș din pădurea comună. Cele două moșii mari constau din câte 50 jugăre.

Acéstă este pe scurt darea de sémă a ministrului. El fără mult încungiu arată, că scopul principal al colonisărilor este magiarisarea. Se feresce însă să spună, că de exemplu la Șermaș și Nemigea încercările de colonisare au suferit un cumplit fiasco. Este, se vede, o apucătură proprie a tuturor ministrilor unguresci de a retăcea partea rea și nenorocită a întreprinderilor lor.

(G. T.)

Noutăți.

Hymen. Di Ioan Arthur Schmidt și d-șora Alexandrina Cunțan, anunță cununia lor, care va ăve loc Sâmbăta în 14/26 Septembrie a. c., la 4 ăre d. a. în biserică parochială gr. or. din Sibiu-cetate.

Adunare poporală sângeră în Viena. Societatea lucrătorilor socialiști — creștini au avut Marți sêra o adunare publică în Viena, în care s'au făcut demonstrații. Social-democrații încă au intenționat să ăie parte la adunare, dar nu le-au permis să între; din cauza acéstă lucrătorii socialiști creștini și social-democrații s'au încăerat. Au rămas mai mulți înși vulnerați. A intervenit epoi poliția și social-democrații cam la 3000 mii de înși au fost împrăștiati.

Omor. În 10 a. l. c. pădătorul de câmp Precup Merjam din Cianul de Câmpie a fost omorât în curtea crășmei de cătră Mitru Furcel, din aceiași comună. Causa acestei fapte atât de îngroditore e, că pădătorul de câmp a închis în mai multe rânduri vitele lui Mitru Furcel din oprit. Făptuitorul s'a însinuat de bună voie la tribunalul din Turda, de unde s'a și trimis o comisiune pentru cercetarea amănunțită a afacerii. S'au dejiut mai mulți săteni.

Bibliografie. „Biblioteca Nouă“ cuprinde o descriere foarte interesantă a județului Dolj. Recomandăm tuturor „Biblioteca Nouă“ care se găsește de vândare la toate librăriile din țară pe preț de 15 bani. Nr. 10 va cuprinde ultimele nuvele ale regretatului oet Traian Demetrescu.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Despre Românii din Ungaria

de

Petru Vancu.

(Urmare.)

V. Starea materială.

Românii de aici toate le au, port național frumos, graiu sonor și plăcut, simț de nêmul lor, cultura potrivită în asemănare cu împregiurările în care trăesc, — numai ce ăre mai trebui să aibă, nu are: Avere.

Ădi trăim în timpul materialismului, când numai averea jăcă rolă, cine e ăvut are cinste, — aici la noi — ăre cine e sêrac e părăsit de toți. Și Românul n'are averea ce ar trebui s'o aibă, și care ar trebui se fie a lui.

Istorici — chiar și cei străini *) — ne spun, că ținuturile năstre în timpurile trecute au făcut parte din Transilvania și că numai timpurile vitrege au făcut să rămănem rupți de cătră țera mumă.

După-ce, provinciile acestea au fost de vastate de cătră Turci, ăre copii lor nimiciți au devenit locul de luptă între ordiele turcesci și banderile unguresci nemțesci. Câte suflète romănesci nu și-au aflat sfârșitul neputând în pripă să fugă dinaintea povoiului.

Dălmele și movilele ce presară peste tot locul ținutul dela pôlele Carpaților, ne amintesc cu durere timpul de atunci. Poporațiunea din ținuturi întregi au lăsat casă și moșie și s'a refugiat la munți, cu gândul

*) Istoria comitatului Arad de Dr. A. Márki.

că după trecerea luptelor și după ce se va linisci țera se va reîntorce la căminul sêu. Au putut însă, ăstepta, căci acel timp n'au sosit așa iute. Au perit acel rënd de ămeni și au venit altul, și au murit și acela tot așa, până în a cincea generațiune.

Când Turcii au fost scoși de prin părțile acestea, Românii au coborât de prin ascunđeturile lor dela munți, la șes, să și ocupe căminele strămoșesci — despre cari au auđit dela părinți și moși, că au să mērgă să le moștenescă — acelea au fost ocupate de alte nêmuri, și dacă Românul au voit să și reocupe vatra au fost luat cu puterea armată și dus departe de căminul sêu. Astfel, mulțime de Români cu lacrimile în ochi, trebuiau să lase ăvutul lor altora și să se mulțămescă cu puținul ce l căpătară, și, și acela condiționat, ca să fie robi, să fie sclavi; pe când străinii: Nemții, Ungurii și Sêrbii trăiau liberi, fericiți pe ogorul romănesc. Câte sate romănesci mai nainte, astădi sunt locuite de străini?

Românului dacă i-se înmulțea averea — prin trudă și ostenelă — se lua dela el; ăre străinului, ca să se pôte ridica de asupra cât mai iute, i se da ajutorul.

După ce au venit neuitatul an 1848, fiecare „sclav“ au fost declarat liber, țeranul român — de și acum și el e liber — au rămas tot cu puțină avere cei ăra permis ca iobag; va se dăci a s'a dat voie să nu mai fie clăcașul și supusul nici unui boer, dar nu i s'a dat și averea răpită dela el. Ce folos avea el de libertate, când mai târziu trebuia să se vândă pentru o bucată de pâne? Căci averea rămasă dela iobăgie trebuia să se împărțescă între frați, fii și nepoți, cărora li-se venise abia câte o fășie bună de nimica, ori n'au moștenit nici o brasă. De cumpărat nu era de unde, pentru că domnii feudali nu le-au vândut, nici le vând (ba, da, ădi a început a vinde pe ele, dar nu românilor ci ovreilor); ăre averile statului era și sunt sub puterea părinților vitregei — nouă — acelea se vindeau și se arendau străinilor, ca să se ridice să ne astupe și să ne înecă.

Astfel stau lucrurile în țera năstră, țără de glorie și mărire a strămoșilor năstri. Românul din agrul fără margini, căscigat de străbunii săi și moștenit cu sântenele acum, abia are câte o fășie pe care s'o lucreze, dar din care nu seie, ăve va atăta recoltă ca să și nutrească familia? ori se samene pe viitor? ori se solvescă spuzaiul de dări ce îi îngreunază sêrmenele spate? E sigur, că toate nu le pôte face. De aici apoi nêcasuri și suferințe, cari apoi la urmă, se prefac în nepăsare josnică.

Rugări peste rugări și reprezentațiuni la guvern ca să li se dee celor lipsiți, părți din moșile statului, cari moșii mai de mult au fost ale lor.

Dar nu se pôte.

Atunci cum ar ăjunge protejații ovrei se fie „baroni“ etc.

Li-se promite (li s'a promis înainte cu bani) că vor căpăta în cutare loc — fie acel pământ supus la esundări, ori fie chiar stepe să mērgă linisciți acasă.

Românii tot ășteptă se fie încunosciințați despre rezultat, ba, perđend paciența se duc să și vadă locul unde să și ăstêrnă din nou căminul familiar. Dar ce surprindere?... Acolo — la locul destinat — vêd sate din nou construite, cu case frumăse... dar nu pe séma lor, pe a Românilor... ci pe a unei colectivități de popore, a unei compozițiuni a tot felul de nêmuri de care e speranță se nobil teze gintea magiară... numai Român ba.

Țeranul Român, acum își deschide ochii și mai bine și vede că e părăsit, e desprețuit și alungat din tot locul de stăpênitorii străini de nêmul sêu.

Se întrebă de ce?

Întrebă pe conducătorii nêmului sêu, că de ce aceste toate suferințe?... Și atunci vine la cunoscința adevărată, atunci își aduce aminte de vorbele — de mult auđite — dar, de el prinse numai în trecăt că Românul e temut, că pe Români toți voesc să-i nimicescă, mai întâiu prin despoierea averilor, apoi prin a limbei și a legii.

Fi-v'a aceia ăre când?! Nu se pôte sci care e sôrtea viitorului nepătruns. Dar dela noi atărnă, că:

S'au Români trăim

S'au cu toți perim.

(Va urma.)

Nr. 386/1896. prot.

[142] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate se scrie prin acesta concurs cu termenul preclusiv 25 Septembrie a. c. v.

1. Hașfalău, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.

2. Archita, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și grădină.

3. Vidacutul român, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile învățătoresci sus menționate, au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul legilor în vigoare în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sighișoara, 3 Septembrie 1896.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al trac-tului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

„Reuniunea femeilor române din Sibiiu.”

Ad Nr. 34/1896

[134] 2—3

Concurs.

Devenind vacant postul de învăță-tore la școala elementară a „Reuniu-

nei femeilor române din Sibiiu”, pen-tru ocuparea aceluia se scrie prin acé-sta concurs.

Doritorii, de a ocupa acest post care este împreunat cu un salariu de 500 fl. v. a. și 100 fl. bani de cuartir, vor avé să presinte următoarele docu-mente:

a) atestat de botez;

b) atestat de cualificațiune pentru școalele elementare;

c) testimoniu despre cunoscerea perfectă a limbii române, ca limbă de propunere și despre cunoscerea limbii magiare: cari vor documenta că știu perfect și limba germană, eventual și cea franceză, vor avé preferință.

Petițiunile provădate cu documen-tele numite mai sus sunt a se presenta subsemnatului comitet până la 26 Sep-tembrie st. n. 1896.

Din ședința comitetului „Reuniunei fe-meilor române din Sibiiu”, ținută la 9 Septembrie st. n. 1896.

Maria Cosma,
presidentă.

Dr. N. Vecerdea,
secretariu.

Nr. 254/896

[108] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a treia Scoreiu

protopresbiteratul Avrighului, pe baza resolu-țiunei Preavenerabilului consistoriu archidie-cesan dtdo 7 Maiu a. c. Nr. 2659 B. se es-crie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt statorite în ședința sinodului parochial ținută la 2 Iunie 1896 și dau suma de 150 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și subșternă cererile concursuale instruite con-form dispozițiunei stat. org. și a regulamen-tului pentru parochii din 1891, la oficiul pro-topresbiteral gr.-or. al Avrighului (poșta Avrigh, Felek, Szebenvármegye) până la termenul sus indicat.

Avrig, 29 Iuliu, 1896.

În conțelegere cu comitetul parochial respec-tiv. Oficiul protopr. gr.-or. al Avrighului.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. 270—1896

[126] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de pa-roch din comuna Pescera, se scrie — pe baza încuviințării date de către Venerabilul Consistoriu archidiececan prin rezoluțiunea din 17 Maiu a. c. Nr. 2930 Bis, — concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt 312 fl.

Petenții au a-și așterne cererile instruite în sensul normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Brad, la 26 Iuliu 1896.

În conțelegere cu comitetul parochial Oficiul protopresbiteral gr.-or. al trac-tului Zarand.

Vasilie Damian,
protopresbiter.

Nr. 386 896

[140] 3—3

Edict de licitațiune.

Darea sub întreprindere pe calea lici-tațiunei publice minuende a edificării unei biserici nouă gr. or. în comuna Ibănești, se va efectui în fața locului în 15/27 Septem-bre a. c. la 9 ore a. m. prin subscrisul.

Prețul de strigare prevădului în preli-minariul de spese e: fl. 17,423.31 cr., și do-ritorii de a licita vor avé a depune ca ve-diu 10% din prețul de strigare.

Condițiunile speciali de licitațiune și planul de edificare se pot vedea la oficiul parochial concernent: ceea ce prin acesta se aduce la cunoștință publică.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Reghinului.

Reghinul sâsesc, 30 August 1896.

În conțelegere cu sinodul parochial:

Galațion Șagău,
protopresbiter.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1896.**Budapesta — Predeal**

Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat
10. —	8.05	—	8.05	2.00	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	7. —	1.50	6.20
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37	11.44	3.30
1.33	5.48	—	11.33	12.55	P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19	10.03	1.31
3.42	7.08	—	1.48	2.11	Oradea-mare	↑	—	2.37	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15	—	2.06	2.18	Oradea-mare	↓	—	2.30	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	↑	—	2.01	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	↑	—	1.34	9.30	7.46	10.08
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	↑	—	—	9.10	—	9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Cincia	↑	5.48	12.52	8.32	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.59	12.20	7.54	6.39	8.31
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghimbău	↑	3.18	—	6.54	—	7.37
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluj	↑	2.23	11.01	6.13	5.23	7. —
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Apahida	↑	—	—	5.02	4.14	6.27
9.06	11.27	—	9.09	6.27	Ghirid	↑	—	—	3.47	3.01	5.18
10.12	12.30	—	10.40	7.27	Cucerdea	↑	—	—	3.06	2.25	4.43
10.42	12.57	—	11.25	7.52	Ujóra	↑	—	—	2.49	2.08	4.27
11.01	1.09	—	11.49	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.41	2. —	4.20
11.09	1.09	—	11.59	—	Aiud	↑	—	—	8.23	2.17	3.59
11.31	1.36	—	12.29	8.17	Teiuș	↑	—	—	8.06	1.55	1.17
11.48	1.54	—	12.55	8.33	Teiuș	↓	—	—	7.59	1.29	12.52
12.05	—	—	1.30	8.38	Crăciunel	↑	—	—	12.55	12.32	2.40
12.33	—	—	2.08	—	Blaș	↑	—	—	7.30	12.40	11.59
12.47	—	—	2.27	9.09	Micăsasa	↑	—	—	12.01	11.28	1.54
1.18	—	—	3.11	—	Copșa-mică	↑	—	—	6.56	11.41	1.10
1.34	—	—	3.31	9.42	Mediaș	↑	—	—	6.54	11.14	1.05
2.13	—	—	3.46	9.44	Elisabetopol	↑	—	—	6.41	10.55	10.48
2.32	—	—	4.08	9.59	Sighișoara	↑	—	—	6.20	10.21	10.18
3.04	—	—	4.45	10.22	Hașfalău	↑	—	—	5.53	9.42	9.36
3.40	—	—	5.27	10.51	Homorod	↑	—	—	5.33	9.13	9.18
4.03	—	—	6.12	11.12	Agostonfalva	↑	—	—	4.27	7.45	8. —
5.34	—	—	7.59	12.26	Apafia	↑	—	—	3.37	6.36	7.16
6.12	—	—	8.87	12.58	Feldioara	↑	—	—	3.16	5.58	6.33
6.41	—	—	9.07	1.15	Brasov	↑	—	—	2.15	5.08	5.57
7.16	—	—	9.38	1.34	Timiș	↑	—	—	7.01	2.18	—
8. —	Tren accele-rat	—	10.25	2.09	Predeal	↑	—	—	6.39	1.42	—
—	11. —	—	—	2.19	București	↑	—	—	5.11	1.12	—
—	12.26	—	—	3.01	—	—	—	—	—	—	—
—	1.11	—	—	3.31	—	—	—	—	—	—	—
—	8.30	—	—	9.30	—	—	—	—	—	—	—

Ghirid — Turda

Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt
7.33	11. —	5. —	10.21	Ghirid	↑	5.05	10.30
7.53	11.20	5.20	10.41	Turda	↑	4.45	10.10

Sibiiu — Cîsnădie

Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt
—	5.30	2.15	7.44	Sibiiu	↑
—	6.06	2.51	8.16	Cîsnădie	↑

Brasov — Zernesci

Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst	Tren micst
8.35	4.55	7.44	1.29	Brasov	↑
9.05	5.13	7.29	1.14	Cristian	↑
9.37	5.45	6.59	12.51	Tohan, vechiu	↑
9.57	6.05	6.50	12.41	Zernesci	↑
10.17	6.25	6.30	12.15	—	—
10.28	6.36	6.20	12.05	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș

Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat
—	—	—	—	—	pl. Viena	sos.	—	—	—	—	—
—	8.05	1.55	10. —	7.20	Budapesta	↑	—	—	—	—	—
—	10.56	3.49	1.05	4.14	Szolnok	↑	—	—	—	—	—
—	3.55	6.52	6.05	11.20	Arad	↑	—	—	—	—	—
—	2.30	4.30	7.02	10.50	Glogova	↑	—	—	—	—	—
—	2.44	4.42	—	10.38	Gyorok	↑	—	—	—	—	—
—	3.14	5.04	—	10.14	Pauliș	↑	—	—	—	—	—
—	3.31	5.15	—	10. —	Radna-Lipova	↑	—	—	—	—	—
—	3.58	5.33	7.46	9.46	Conop	↑	—	—	—	—	—
—	4.30	5.57	—	9.15	Bérvava	↑	—	—	—	—	—
—	4.50	6.13	—	8.57	Soborșin	↑	—	—	—	—	—
—	5.40	6.58	8.48	8.15	Zam	↑	—	—	—	—	—
—	—	7.27	9.07	7.41	Gurasada	↑	—	—	—	—	—
—	—	7.53	—	7.16	Ilia	↑	—	—	—	—	—
—	—	8.08	9.31	7.06	Branicica	↑	—	—	—	—	—
—	—	8.26	—	6.43	Deva	↑	—	—	—	—	—
—	—	8.52	9.57	6.20	Simeria (Piski)	↑	—	—	—	—	—
—	—	9.06	10.08	6.05	Orăștia	↑	—	—	—	—	—
—	—	9.24	10.37	5.45	Șibot	↑	—	—	—	—	—
—	—	10.40	—	4.55	Vințul de jos	↑	—	—	—	—	—
—	—	10.40	—	4.31	Alba-Iulia	↑	—	—	—	—	—
—	—	10.54	11.17	4.11	Teiuș	↑	—	—	—	—	—
—	—	11.30	11.40	3.43	—	—	—	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova

Orient.	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Orient.	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat
Espres	8.36	11. —	9.05	9.35	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
Vineri	1.30	8.30	2.30	7. —	Budapesta	↑	6.45	10.20	2.10
—	6.39	5.52	8.02	5.49	Timișoara	↑	9.25	—	9.01
—	6.47	—	8.10	7.15	Caransebeș	↑	8.09	7.14	8.55
—	—	—	10.29	10.32	Băile Herculane	↑	5.15	4.15	5.37
—	11.05	—	12.30	1.09	Verciorova	↑	2.37	—	4.40
—	11.45	—	1.20	2.39	București	↑	12.50	—	3.40
—	10.55	—	11.40	6.25	—	—	11.25	—	7. —

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. sâs.

—	2.30	8.10	3.11	10.59	↕	Cucerdea	↗	7.45	2.36	8.31	12.42
—	3.19	8.51	3.52	11.40	↕	Lădoș	↗	7.07	1.58	7.43	11.44
—	5.12	10.27	5.26	1.14	↕	Oșorheiu	↗	5.34	12.25	5.50	9.54
—	5.40	10.42	5.36	—	↕	Reghinul-sâs.	↗	—	9.20	5.04	9.35
—	7.14	12.13	7.14	—	↕		↗	—	7.54	3.30	8.05